

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4—
poluletna . . . K 2—
četrtletna . . . K 1—

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 34.

V Ljubljani, dne 20. avgusta 1915.

Leto VIII.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Delavstvo ljubljanske tobačne tvornice je bilo ob preureditvi plačilnih razmer uvrščeno v III. krajni razred, 9. krajno stopinjo. Naša organizacija je takoj naglašala, da ta uvrstitev ne odgovarja življenjskim razmeram v Ljubljani. Storila je naša organizacija vse, da se pomakne delavstvo ljubljanske tobačne tvornice v II. krajni razred, 12. krajno stopinjo. Poslanci S. L. S. so se krepko zavzemali za zahtevo tobačnega delavstva. Po delu poslancev S. L. S. se je državni zbor zavzel za zahtevo ljubljanskega tobačnega delavstva že leta 1911. Hvala jim za to.

Od takrat je že preteklo nekaj let. Zahteva našega tobačnega delavstva, da se ljubljanska tobačna tvornica uvrsti v II. krajni razred, 12. krajno stopinjo, je zdaj še bolj utemeljena, kakor je bila takrat. Število prebivalstva v Ljubljani se je s prikloplitvijo Spodnje Šiške Ljubljani tako povišalo, da bi se morala ljubljanska tobačna tvornica že zato uvrstiti v II. krajni razred, 12. krajno stopinjo plačilne razpredelnice.

Kako se je vsled splošne druginje vse podražilo, je pa splošno znano in našim bravkam in bravcem tega še ni potrebno podrobno razlagati, saj naš list krepko dviga svoj glas za pravice revežev delavcev in delavk.

Tobačnemu delavstvu je glavno ravnateljstvo podelilo nekako druginjsko doklado, a te so deležni le nekateri najbolj potrebni. V Ljubljani se je pa življenje tako podražilo, da delavstvo dejansko strada.

Navedeni razlogi so povzročili, da se je na inicijativo Jugoslovanske Strokovne Zveze, katere skupina ljubljanske tobačne tvornice šteje veliko članov in članic, vložila spomenica na glavno ravnateljstvo tobačne režije. J. S. Z. sta se pridružili s samostojno spomenico tudi Podporno društvo in Avstrijska krščanska tobačna delavska zveza, skupina Ljubljana.

Spomenica se je nadalje predložila g. dr. Ivanu Šusteršiču kot načelniku S. L. S. in kot deželnemu glavarju voj-

vodine Kranjske, dr. Kreku kot podpredsedniku Slovensko hrvaškega kluba, poslancu Gostinčarju kot delavskemu zastopniku, in ravnatelju ljubljanske tobačne tvornice g. Prossu s prošnjo, naj bi jo podpirali:

Navedena spomenica slove:

Visoko

c. kr. glavno ravnateljstvo tobačne režije
na Dunaju.

Podpisano društvo vlaga v imenu svojih članov in članic, delavcev in delavk c. kr. tobačne tvornice v Ljubljani na visoko c. kr. glavno ravnateljstvo tobačne režije sledečo

spomenico:

Prosimo, naj se c. kr. tobačna tvornica v Ljubljani premesti iz III. krajnega razreda, 9. krajna stopinja, v II. krajni razred, 12. krajna stopinja.

Svojo nujno prošnjo utemeljujemo sledeče:

1. V prejšnjih spomenicah je krščanska strokovna delavska organizacija v Ljubljani obrazložila temeljito in natančno, da uvrstitev ljubljanske c. kr. tobačne tvornice, ki se je svoj čas ob regulaciji plač tobačnega delavstva izvedla, nikakor ne odgovarja dejanskim življenjskim razmeram v Ljubljani. Naglašalo se je v teh spomenicah popolnoma upravičeno, da plače tobačnega delavstva več ne zadoščajo in da zaostajajo za plačami podobnih delavskih skupin v Ljubljani. Opozarjalo se je v teh spomenicah na izredno drago življenje v Ljubljani kakor tudi na neprimerno visoke stanarine. Razlogi in podatki zgoraj navedene organizacije so bili tako tehtni, da je vis. poslaniška zbornica leta 1911. pritrdila predlogu odseka državnih uslužbencev, naj se premesti c. kr. tobačna tvornica v Ljubljani iz III. krajnega razreda, 9. krajna stopinja, v II. krajni razred, 12. krajna stopinja.

Medtem ko so se takratni sklepi visoke poslaniške zbornice, ki smo jih omenili v prejšnjem odstavku, v drugih skupinah domalá že vsi bodisi popolnoma ali pa deloma izpolnili, se pa ni izpolnil sklep, po katerem naj bi se c. kr. tobačna tvornica v Ljubljani uvr-

stila v II. krajni razred, 12. krajno stopinjo, niti v celoti in tudi ne vsaj deloma.

Prisiljeni smo zato, opirajoč se na ta sklep in z ozirom na zelo poslabšane sedanje življenjske razmere, da prosimo visoko c. kr. visoko ravnateljstvo c. kr. tobačne režije, naj blagovoli vplivati na to, da se c. kr. tobačna tvornica v Ljubljani uvrsti v II. krajni razred, 12. krajno stopinjo.

Razmere so se samo po sebi v Ljubljani tako izpremenile, da so dani vsi pogoji za uvrstitev v naprošeno plačilno skupino. Število prebivalstva se je pomnožilo, ker se je pridružila mestu Ljubljana krajna občina Spodnja Šiška. Zadošča že ta edini razlog za uvrstitev navedene tvornice v naprošeni razdelek plačilne razpredelnice.

Prezreti se pa tudi nikakor ne more, da so se življenjske razmere strašno poslabšale. Patriotično misleče tobačno delavstvo je in rado prenaša žrtve sedanje vojske, a s sedanjimi zaslužki ne more več shajati. Ne trdi se preveč, ako se naglašá, da ljubljansko tobačno delavstvo trpi že zdaj lakoto, ker se s sedanjim zaslužkom ne morejo pokriti življenjske potrebščine. Vse za življenje potrebne stvari so se namreč visoko podražile. Cena kilogramu sladkorja, ki je znašala na primer aprila leta 1914 90 vinarjev, znaša zdaj 1 kro- no, kar povzroča trajen izdaten večji izdatek v proračunu izdatkov delavca in delavke.

Kako so se povišale cene moki, je splošno znano. Dne 12. julija t. l. določene cene moki v podrobni prodaji znašajo:

Pšenična moka za peko, pšenični zdrob, takozvana graham krušna moka za 100 kg 68 K.

Pšenična moka za kuho 58 K.

Pšenična krušna moka 42 K.

Pšenična enakovrstna moka 52 K.

Rženo enakovrstna moka 42 K.

Otrobi 17 K.

Ker veljajo te cene v mlinu, opozarjamo na dejstvo, da je stala majnika lani takozvana moka 0 v mali prodaji 42 v. Zdaj določena uradna cena tej moki v veletrgovini znaša 68 v za kilogram in je nizko računano, če se trdi, da se bo plačeval kilogram te

moke 26 v višje, kakor lani. Kake važnosti je pa moka v gospodinjstvu, nam ni niti potrebno obširno razlagati.

Stanovanja so se v Ljubljani tudi zelo podražila.

Nista se pa podražila v tako visoki meri samo tako važni živili kakor sladkor in moka, kar bi samo dovolj utemeljilo izdatno povišanje dne delavstva, ki je že prejšnja leta komaj, komaj izhajalo, podražila so se naravnost, milo rečeno, strašno vsakodnevna živila.

Spomenici Jugoslovanske Strokovne Zveze je priložen pod A maksimalni tarif št. 1 A in pod B maksimalni tarif št. 1 B. Spomenici Jugoslovanske Strokovne Zveze priložena maksimalna tarifa sta bila izdana po mestnem magistratu v Ljubljani, tvorita torej uradni dokument o sedanjih in o cenah, ki so bile pred vojsko navadne. Za delavstvo c. kr. tobačne tvornice v Ljubljani so v prvi vrsti merodajne cene, ki jih navaja maksimalni tarif št. 1 B, ki velja le za Pogačarjev trg in prodajalne in stojnice po mestu. Tobačno delavstvo namreč nabavlja živila pred vsem na takozvanem tvorniškem trgu, ki se nahaja poleg tvornice in veljajo za trg torej smiselno določila maksimalnega tarifa št. 1 B.

Temeljem tega maksimalnega tarifa so se podražile solate, in sicer ajserica od 5—6 na 10, glavnatá solata od 4—5 na 6, štrucnata solata od 3—4, endivija od 3—5 na 6 vinarjev.

Zelnate rastline so tudi v cenah jako izdatno poskočile, in sicer navadno zelje v glavah, ki je stalo prej tudi komad 16 v in tudi manj, stane zdaj 20 v, rdeče zelje v glavah, ki je prej stal komad 20 vinarjev in še manj, stane zdaj 24 v. Ohrovt, ki je stal prej 6 in tudi manj vinarjev, stane zdaj 16 v.

Zelenjava za prikuho se je tudi gorostasno podražila. Kolerabice so se

podražile od 1 do 3 v, male kumare komad od 2 do 4 v, srednje kumare od 2 do 6 v, velike kumare do 6 v. Kumarice za kisanje so se pri 100 komadih podražile za 30—50 vinarjev.

Zelo se je podražilo stročje, dasi se v maksimalni tarifi navajajo lanske cene le pri svežem, luščenem grahu, ki se je podražil za 16—40 vin. pri enem litru.

Najnavadnejša delavska hrana, krompir, je poskočil na ceni pri kilogramu 6 do 8 vin., pri meterskem stotu pa od 5 do 6 kron.

Pesa je poskočila na ceni pri kilogramu od 2—6 vin., repa pri kilogramu za 2 vinarja.

V vsakem gospodinjstvu prepotrebna čebula je poskočila v ceni pri kilogramu od 40 na 52 vin.

Kiselna se je tudi zelo podražila. Zelje (staro) je stalo pred vojno 8 do 16 vin kg, zdaj je uradna cena 24 vin.; razloček znaša torej pri kilogramu 8—16 vinarjev, pri novem zelju je pa razmerje, da se poviša cena do 12 vinarjev in pri kisli repi za 4 vin.

Sadje se je tudi zelo podražilo. Jabolka so se pri kilogramu podražila za 16 vinarjev I. vrste, za 16 vinarjev II. vrste in za 20 vinarjev III. vrste. Hruške I. vrste od 12 do 20 vinarjev, II. vrste 12 do 16 vinarjev, III. vrste 14 do 22 vinarjev pri kilogramu.

Breskve južne I. vrste so se podražile 20 do 40 vin. pri kilogramu, breskve južne II. vrste pa 28 do 36 vin. pri kilogramu.

Neobhodno potrebno mleko se je pri litru podražilo za 4 do 6 vin.

Eno jajce je poskočilo na ceni 6 do 8 vinarjev.

Te številke govore več, kakor karkoli. Cene ostanejo gotovo stabilne, če bi se vojska tudi takoj končala, ker živilski oderuhi svojih cen ne bodo znižali.

Opozarjati si usojamo tudi na dejstvo, da so prav izdatno poskočile tudi cene obuvalom, obleki in perilu.

Opirajoč se na navedena dejstva, ki temelje večinoma na uradno dog-nanih podatkih,

prosilmo:

a) Visoko c. kr. glavno ravnateljstvo blagovoli blagohotno izposlovati:

Delavstvo c. kr. tobačne tvornice v Ljubljani naj se premesti iz III. krajnega razreda, 9. krajna stopinja, v II. krajni razred, 12. krajna stopinja.

b) Dokler se to ne izvede, naj se dovoli vsemu delavstvu c. kr. tobačne tvornice v Ljubljani uspešna, trajna draginjska doklada, odgovarjajoč strašnemu podraženju vseh življenjskih potrebščin.

Jugoslovan. Strokovna Zveza.

SLOVENSKI ŽELEZNIČAR.

Republika »Južna železnica« v 20. stoletju. V mirnem času, ko vlakospremno osebje ravno tako trpi, se po leti ravno tako peče in po zimi ravno tako zmrzuje in svojo službo do pičice ravno tako vestno opravlja kakor sedaj, takrat posedajo številni uradnikistrokovnjaki po zračnih dvoranah ter gruntajo in krpajo predpriprave za izredne slučaje. Ko smo včasih kakega takega strokovnjaka — referenti se ti gospodje pravzaprav imenujejo — videli, kako oblastno je nastopal, kako nerad je kakemu soželezničarju odzdravil, tedaj smo si vsikdar mislili, da je vse v takem redu, da se nam ni treba nič bati, pa naj pride kar hoče. Sedanja svetovna vojska je napravila povsod precej zmešnjave, toda toliko pa gotovo nikjer, kakor pri naših referentih. Mi omenjamo samo to, kar nas vlakospremno osebje najbolj v meso reže, s tem pa, vsaj upamo, bo naša trditev

X. & Y.

Milica Barinska.

Odpeljali so se poslednji pogrebci, ki so spremili grofa Štefana Barinskega k zadnjemu počitku. V velikem gradu je ostala sama — Milica grofica Barinska, Štefanova vdova.

Toda ne, popolnoma sama ni ostala. Doli v pritličju je hodila iz sobe v sobo grofica Sceliga — sestra grofa Štefana Barinskega in premišljevala. »Ni dobro Milice pustiti doma. Milica ni praktična, popolnoma se bo udala solzam in bolesi in kaj bo z gradom, kaj z lepimi konji, z gozdi in z vsem drugim. Ona grofica Sceliga se mora malo pobrigati za vse to, saj bo ostalo vse njej in njenim otrokom. Kaka sreča, da ni Štefan zapustil otrok. Sicer je Milica jokala prav vsled tega neštevilnokrat, toda danes je prav tako, vse bodo podedovali njeni otroci, misli Sceligi, katerih je imela 6. Omožila se Milica ne bo še enkrat. Preveč je ljubila Štefana. Čudno, da more ženska s tako udanostjo ljubiti moža! Toda seveda, otrok ni imela in navezala se je

nanj z vso dušo. Ona, Zofija Sceliga, bi bila že rajše ljubila bogastvo in razkošje. Ali ni mož ženi samo zato tu, da ji omogoči sijajno mesto v družabnem življenju! Ne, ženine ljubezni ni vreden nobeden. Niti eden ni zvest svoji ženi. Toda ne! Za svojega brata Štefana bi bila tudi ona položila roko v ogenj. On je bil Milici zvest, zato pa tudi tako dolgočasen, vedno pri svojih knjigah ali pa na polju — in pa ljubosumen. Niti prav pogledati ni smela Milica nikogar, menda bi bil Štefan precej z revolverjem za njo — pa saj Milica tega tudi umela ni. Kakor nuna je. Ona, Zofija Sceliga, je mati šesterih otrok, pa da bi se svojemu možu na ljubo zapirala pred svetom! . . . Povsod je uživala življenje, v Parizu, v Nici, v Varšavi in doma na gradu Sceligi.

Njen mož je večkrat zatisnil oči, saj je poznal življenje, katerega je tudi sam živel v polni meri.

Tako je modrovala grofica Zofija Sceliga in odšla v prvo nadstropje k Milici. Pred vratmi je napravila kolikor mogoče žalosten obraz, prikupiti se je treba Milici kar najbolj mogoče, si je mislila, grad Barinskega ni ma-

lenkostna stvar. Milica je hodila po sobi rajnega Štefana. Kako je bil dober, kako jo je ljubil vse dni desetletnega zakona. Spomnila se je drugih mož. Hitro se je vsak naveličal svoje žene in iskal razvedrila v veselih družbah. On, njen Štefan, ji je nosil še sedaj cvetic, kot prve dni njiu sreče, izpolnil ji je vsako željo, preden so jo izrekle nje usta, nikdar jo ni žalil s trdo ali surovo besedo.

In sedaj je vse, vse minulo. Kdo jo bo ljubil, njo, ki brez ljubezni živeti ne more, ne zna. Zgrudila se je v Štefanov naslonjač.

V tem je vstopila Zofija Sceliga. »Milica, umiri se!« jo je nagovorila. »Štefan bi bil žalosten, ko bi te videl tako potrto.«

»Zofija,« če me gleda iz nebes — v nebesih je gotovo moj Štefan — naj le ve, kako sem ga ljubila, naj le ve, da ne morem živeti brez njega. Bil je tako dober!«

»Dober je bil res, nič slabega ne vemo o njem, toda« je pristavila zvižto in lokavo, »svetnik ni bil, noben mož ni brez greha, morda ti tudi Štefan ni bil vedno zvest!«

dovolj dokazana. Gospod cenzor, ki bi morda sumil, da godrnjamo kar tako iz navade, se lahko na merodajnem mestu prepriča, da govorimo čisto resnico in zelo hvaležni bi mu bili, če zaseže vse nedostatke, radi katerih moramo klicati na pomoč sodnika, ki se imenuje javnost. Vlakospremno osebje se namreč že leta in leta trudi, da bi se mu vozarine (Fahrdienstgebühren) izplačale koncem tekočega meseca in ne še le mesec dni pozneje. Uprava se trdovratno izgovarja, da to ni izvedljivo in mi, ne da bi temu kaj vrjeli, potrpežljivo počakamo še en mesec, ker upoštevamo, da rabi železnica na ta način nagrabljenе obresti za namene, o katerih mi niti vedeti ne smemo; enkrat se nam pa le izplača in to je za siromaka dovolj. Odkar pa je verolomni Lah stegnil svoje grabežljive kremplje po naši zemlji, je postalo tudi z našimi vozarinami drugače. Gospodom, ki imajo sicer »die bestehenden Vorschriften« vselej pri rokah, da nam z njimi groze in nas kaznujejo, kar naenkrat niso znali brati, kake pristojbine nam v vojnem času grede. Sedaj pa, ko je prišel od nekod pouk, v kateri knjigi je cela reč tako razločno povedana, da jo vsak lahko razume in ko je pošlo že tri mesece tega zavlačevanja, pa zopet pravijo, da so z delom tako preobloženi, da ne morejo računov dovršiti. Nepoučen človek bi morda to bajko res vrjel, a nam pa, ki opazujemo vse početje od blizu, nikakor ne gre v naše neštudirane glave, kaj neki vsi številni uradniki in poduradniki iz južnih postaj v Ljubljani delajo, če sploh kaj delajo, ali pa samo zato plačani, da svoje mastne dijete soštevajo. Milostno se nam dajejo na naše poštene, že davno in pod najugodnejšimi pogoji krvavo zaslužene pristojbine le predujemi po kronicah in še za te moramo prosjati od Poncija do Pilata in od Kajfeža do Herodeža in to pa zato, ker tam, ko-

der jih je preveč, navadno ni nikogar. Na takih križevih potih moramo še marsikatero pikro opazko požreti od ljudi, ki lahko od »zasluženi« doklad tako udobno žive, da jim je naša beda le deveta briga. Odkrito povemo — čemu neki bi prikrivali resnico —, da živimo od prvega do prvega vsacega meseca samo ob kreditu, in kdor nam bo to pri tej neznosni draginji zameril? Mi računamo z našimi zaslužki po vinarjih, da poplačamo, kadar dvignemo naše borne solde. Vsak človek, čigar možgani ne trpe preveč na posledicah prenapolnjenega želodca, mora razumeti, kako mučno je to, ob plačilnem roku upnike ponižno prositi, naj še počakajo, češ naš službodajalec ne more naših pristojbin izplačati, ker mu primanjkuje uradnikov, ki bi dovršili račune. Obrtnik in trgovec nas oba debelo gledata, se muzata, verjameta pa ne, da bi tako veliko podjetje in v tako kritičnem času zadrževalo prejemke svojih uslužbencev in to iz tako ničnostnih razlogov. Neposredna posledica je takojšnje ustavljenje nadaljnega kredita in pa, da izgube železničarji še tisto trohico ugleda, ki so si ga zgolj sami priborili s svojo poštenostjo in si ga znali ohraniti. Je-li vsega tega treba? Čemu ljudi po nepotrebnem razburjati ter tako nepremišljeno tirati v nezadovoljnost? Za denar se gotovo ne gre, kajti če bi tega primanjkovalo, se bi ne sipalo za številne brezimne dijete kar z vevnico. To, kaj se z nami godi, je pa že več kakor krivica, to je že škandal, ki mu ga na celem civiliziranem svetu ni para. Zavirač.

Južna železnica je prošnilo svojih uradnikov, poduradnikov in uslužbencev za kako draginjsko doklado trdovratno odklonila, češ, da ni denarja. Dalje po vojski!

»Vedno sem še upala, upala sem od dne do dne, sedaj je šel od mene, pustil me je samo. Sedaj tudi upanja več ni, da bi držala nekoč njegovo delo v rokah. Tudi Bog me je zapustil!«

Sicer lahkoživa Zofija je umolknila ob toliki bolesti. Rada bi ji bila odstopila enega svojih otrok. Toda kaj bi bil Milici, ker ni bil Štefanov.

Na tihem pa se je veselila Zofija, ker je bila sedaj še bolj prepričana, da se Milica ne bo omožila v drugo, in da bo vse ostalo njenim otrokom. Poslovi-la se je. »Milica, jaz moram domov. Jutri obiščem zopet, jutri, ko bo sijalo solnce!«

Hitela je, kajti jokanje je težko poslušala — Milica pa je komaj vedela, kdaj je odšla, tako je bila poglabljena v svojo bolesti. Glavo je naslonila na mizo, telo se ji je tresla ihtenja. Nad eno uro je tako sedela, kar začuje trkanje. Vstopil je stari Januš. »Milostiva grofica, ona starka iz zadnje kočice za vasjo je tu. Dečka ima pri sebi in ne morem jo odpraviti ne z lepo, ne z grdo. Govoriti hoče z Vašo Visokostjo!«

Vojni dogodki

od 10. do 16. avgusta 1915.

Severno bojišče. Na južnem bregu Dnjestra so se naše čete polastile močne ruske postojanke Černelice in pog-nale Ruse čez reko; v ostalem je bojna črta ob Dnjestru, Zlati Lipi in zgor-njem Bugu neizpremenjena. V kotu, ki ga tvori Bug pri Brest—Litowsku, so zavezniške čete dosegle že črto Visznice—Miedzyzec in se nevdružno bližajo litovski trdnjavi.

Nemško-ruska fronta. Nemške čete so zavzele Prago onstran Varšave, obkolile Novogeorgijevsk, ki ga obstreljujejo in vedno ožje oklepajo, osvojile trdnjavo Lomžo in mostne utrdbe pri Wizma (vzhodno od Lomže), obkolile Osovec, ki ga krepko napadajo in vedno tesneje oklepajo. Od Visle, Narewa in Bobra prodirajo Nemci v zvezi z našimi armadami v smeri Brest—Litowsk—Bialostok ter so že pustili za seboj Siedlce, Sokolow, Malkin in prekoračili že tudi reko Nurzec (ki se vzhodno od Malkina izliva v Narew). Zapadno od Njemena ni bilo izprememb.

Trdnjavo Kovno Nemci krepko napadajo in se ji čimdalje bolj bližajo. V široki fronti prodirajo Nemci v smeri Vilna—Dvinsk—Riga.

Avstrijsko-nemške čete so tudi v minolem tednu ujele mnogo tisoč Rusov in uplenile mnogo vojnega materiala.

Zapadno bojišče. Vzhodno od Yperna so napadli Angleži z znatnimi silami in zasedli zapadni del kraja Hooge. V Argonih so Nemci osvojili »Martinove utrdbe« severno od Vienne le Chateau. Drugih važnejših dogodkov na zapadni fronti ni bilo. Letalci se na obeh straneh živahno gibljejo in mečejo bombe na mesta in tabore; Nemci so zopet sestrelili celo vrsto sovražnih letal.

Nemška pomorska letala so dne 10. in 13. avgusta obiskala angleško vzhodno obal in bombardirala angleške bojne ladje v reki Themsi, londonske ladjedelnice, opirališče torpedovk Harvich itd.

Jugozapadno bojišče. Poživljeni boji ob soški fronti: sovražni sunki proti doberdovski planoti, goriškemu predmostju pri Pevmi, napadi pri Zagori in Plaveh. Povsod je bil sovražnik gladko odbit. Tudi na koroški in tirolski meji so bili živahni boji, v katerih smo brez truda ohranili vse svoje postojanke.

Naše vojne ladje so dne 1. avgusta zopet obiskale italijansko vzhodno obalo in obstreljevale železniške in druge javne zgradbe od Molfette do Senno San Giorgio in napravile mnogo škode; posebnio prizadet je bil Bari, ki ga je vsega pokrtil dim in prah porušeni zgradb.

Dne 10. avgusta opoldne je v tržaškem zalivu zadel na mino in se potopil z vso posadko italijanski podmorski čoln.

Isti dan so naša pomorska letala z velikim uspehom bombardirala italijanske vojaške naprave na otoku Pelagružu.

Milica se je vzravnala pokonci.

»Zofija, ne omadežuj mi Štefana. Seveda, vse nimate tako zvestih mož, zato tudi ne morete vrjeti, da bi bil Štefan meni zvest. Toda jaz to vem, jaz, ki sem uživala njegovo ljubezen devet let!«

Ne, tako užaliti Milice ni imela Zofija namena, zato je hitro začela blažiti svoje besede. »Dragica, ne vznemiri se. Saj me poznaš. Jaz ne smatram za greh vsako nedolžno zabavo. Sicer si pa res sama najbolj poznala svojega Štefana!«

»Poznala, poznala! In ker sem ga poznala, tudi samo jaz vem, da je bil nesrečen, vem, koliko je trpel. In kriva temu sem bila jaz!«

»Milica, zakaj mučiš samo sebe. Malokatera žena osreči svojega moža tako, kot si ti osrečila Štefana.«

»Ne, ne — enega mu nisem dala, po čemer je hrepenela njegova tiha, globoka duša — dala mu nisem otrok!«

In bolest in solze, katerih težo je zapirala vsa dolga leta v duši, so privrele na dan s tako silo, da jo ni bilo moči utolažiti.

Dne 10. avgusta je italijanski podmorski čoln v severnem Jadranskem morju potopil naš podmorski čoln XII, ki je svoj čas torpediral veliko francosko oklopnico.

Boji za Dardanele se nadaljuje; na Gallipoliju so Angleži nekoliko napredovali. 9. avgusta je turško pomorsko letalo pred Bulairjem z bombami potopilo sovražni podmorski čoln, 14. avgusta je pa nemški podmorski čoln v Egejskem morju potopil angleški 10.000tonski transportni parnik, ki je vozil 3000 mož za Dardanele; rešili so le nekaj malega vojakov, ker se je ladja potopila v štirih minutah. 9. avgusta je pa angleški podmorski čoln potopil turško oklopnico »Barbe Buss«.

Na Kavkazu so Turki doživeli nekaj manjših porazov.

Na morju. V Vzhodnem morju je nemško brodovje dne 10. avgusta uspešno napadlo utrjeni otok Utö ob vходу v Alandski arhipel. Isti dan so druge nemške križarke pri Zerelu napadle ruske torpedovke in jih napodile v riški zaliv. Nemci niso imeli nobenih izgub. — 8. avgusta je nemška pomožna križarka »Meteor« potopila angleško poizvedovalno ladjo »Ramsey«. Nato je odhitelo proti »Meteorju« brodovje angleških križark; ko je kapitan nemške pomožne križarke uvidel, da ni rešitve, je izkrcal posadko v čolne in ladjo potopil. — Ob vходу v Westfjord je 8. t. m. nemški podmorski čoln potopil angleško križarko »India«, na Severnem morju je pa zadel na mino angleški torpedorušilec »Lynx« in se potopil. — Meseca julija so nemški podmorski čolni potopili 30 jadrnic in 64 parnikov.

Zabavljice.

Izpremema.

Letoviščar: »Rad bi zopet stanoval pri Vas, a lani je bilo vsak dan pri Vas le svinjsko meso.«

Gostilničar: »Potolažite se; letos smo pobili kravo.«

Nežen migljaj.

Grofica: »Vi neumnica, kaj pa v kuhinji vedno tako požete kakor petelin?«

Kuharica: »Čuvam le čast hiše nasproti našim sosedom, ker imamo že, gospa grofica, osem nedelj zaporedoma telečjo pečenko; zato pa pojem »kiki-riki«, da bi sosede mislili, da koljem kuretnino.«

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepilno in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Posipalni prašek, proti ogujvanju otrok in proti potanju nog, skatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, steklenica 70 v.
»Sladim« za otroke, skatla 60 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepilno sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstni pripomoček proti kašlju, steklenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krono 80 v.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven
spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezanin, čipk, rokavio,
nogavio, otroške obleke in perila, pasov,
predpasnikov, žepnih robov, ovrat-
nikov, zavratnic, volne, bombaža, su-
kanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in
vsakovrstnih drugih risb.

Jepežno blago

Zmerne cene

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani
in priporočljivi domači manufakturni
trgovini

Janko Češnik
(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica
v kateri dobite vedno v veliki izbiri
najnovejše blago za ženska in moška
oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

Cene najnižje.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno
sukno za moške obleke, volneno blago, kakor
ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. —
Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati
izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kako-
vostih in širinah; potrebščine za krojače in šivilje.
Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za
postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti
v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni
prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

Priznana nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse
vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor:
srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi
pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira
v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh
velikostih za otroke. — Predpasniki najnovej-
ših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in
klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do naj-
finejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti
žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.

Vedno sveže blago!

Najboljša, najsigurneja prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prtiličje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni združniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4³/₄ 0/0

brez kakega odbitka, tako da sprejme vlož-
nik od vsakih vložnih 100 kron čistih
obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je
bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov
kron. Za nalaganje po pošti so poštnohra-
nilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.